

(Käännös)



VUODEN 2020 TALOUSARVIO JA
VUOSIEN 2021–2022 TALOUSSUUNNITELMA

Ohjeet ja kehys talousarvion laatimiseksi

JOHDANTO

Talousarvio on valtuuston ohjausinstrumentti tulevan vuoden toimintaa varten. Kaupunginvaltuusto vahvistaa toimintojen tavoitteet ja myöntää määrärahat tavoitteiden toteuttamiseen. Valtuusto ottaa kantaa tavoitteisiin ja toimintojen resursointiin vastuualue- ja toimintakatetasolla. Määrärahojen yksityiskohtainen käyttö vahvistetaan käyttösuunnitelmissa lautakunta- ja toimintatasolla.

Yksittäisten vastuualueiden tavoitteiden ja visioiden tulee olla linjassa kaupungin tavoitteiden, visioiden ja arvojen kanssa ja edistää niitä. Kaupungin strategian tulee kuntalain mukaan ohjata talousarviotyötä sekä toiminnallisia tavoitteita, henkilöstön kehittämistä koskevia tavoitteita ja taloudellisia tavoitteita.

Toimintaympäristön analysointi

Yleiskuva maailmantaloudesta vuonna 2020 on se, että kehitys tulee heikkenemään. Maailmantalous on viime vuosina kasvanut noin 3,3 % ja vuodelle 2020 ennustetaan hieman heikompaa kasvua, noin 3 %:a. Globaaliin talouteen vaikuttavat odotettavissa olevat poliittiset kriisit, kuten Brexit-neuvottelut sekä USA:n ja Kiinan välinen kauppasota. Maailman tila heijastuu puolestaan odotettavissa olevaan rahapolitiittiseen kehitykseen. Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 %. Viennin volyymin odotetaan kasvavan 2,9 %:iin lähinnä laivateollisuuden ansiosta.

Euroalueen inflaatio oli 1,2 % toukokuussa 2019. Kahtena tulevana vuonna inflaation odotetaan olevan 1,4 % vuonna 2020 ja 1,6 % vuonna 2021. Tällä hetkellä näyttää siltä, että korot eivät tänä vuonna nouse. Keskuspankkikorkojen odotetaan pysyvän samalla tasolla koko tämän vuoden ja jonkin aikaa myös vuoden 2020 puolella.

Suomessa asuntorakentamisen odotetaan vähenevän hieman ja joidenkin trendien mukaan asuntojen hinnat nousevat ainoastaan kasvukeskusten ympärillä vuonna 2020. Koko maan työllisyysasteen ennustetaan nousevan 72,6 %:iin. Hallitusohjelman tavoitteena on 75 %:n työllisyysaste vuonna 2023. Koko vuoden 2019 työttömyysasteen odotetaan olevan noin 6,6 %.

Keskeiset ennusteluvut

	2016	2017	2018	2019 ennuste	2020 ennuste	2021 ennuste
BKT, mrd. €	216	224	234	242	250	258
Vienti, %	3,5	7,7	1,5	2,9	2,9	2,0
Työllisyysaste, %	68,7	69,6	71,7	72,6	73,2	73,5
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,6	6,3	6,2
Lyhyet korot (3 kk, Euribor), %	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	0,1
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 vuotta), %	0,4	0,5	0,7	0,3	0,6	1,1

Lähde: Valtiovarainministeriö, kesäkuu 2019

Väestönkehitys ja työllisyys

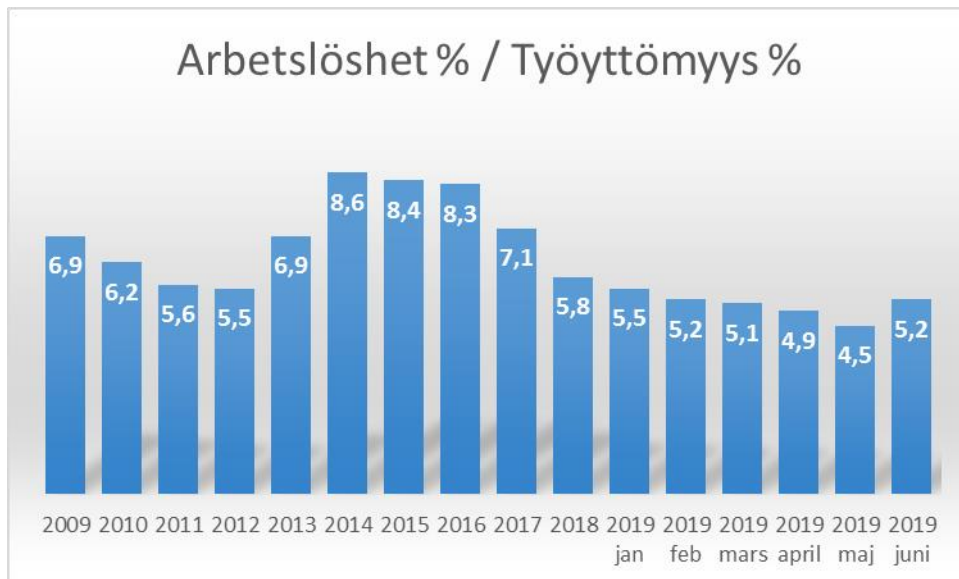
Väestönkehitys oli vuonna 2018 edelleen negatiivista. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestönkehityksen pitäisi vuonna 2019 olla positiivisempaa kuin mitä se on ollut viime vuosina.

	2014	2015	2016	2017	2018	Prognos							
						2019	2020	2021	2022	2025	2030	2035	2040
Totalt	15494	15457	15398	15285	15217	15504	15511	15516	15523	15539	15553	15511	15430
Förändring av folkmängden, %	-0,1	-0,2	-0,4	-0,7	-0,4								
Andel personer under 15 år, %	16,6	16,2	16,1	16	15,7								
Andel 15-64-åringar, %	59,6	59	58,2	57,5	57,1								
Andel 65 år och äldre, %	23,8	24,8	25,6	26,5	27,2								

Kaupungin negatiivisen väestönkehityksen suunnan kääntämiseen on painetta. Tilastokeskuksen mukaan Paraisten kaupungin asukasluku on vuoden 2019 alkupuoliskolla ollut seuraava:

2019	Folkmängd
Januari	15229
Februari	15209
Mars	15216
April	15215
Maj	15202
Juni	15201
Juli	15203

Varsinais-Suomessa työttömyys jatkoi alkuvuonna laskuaan edellisvuosiin verrattuna. Nopeimmin työttömyys väheni Turunmaan saaristossa (-16 % tammikuussa, -19 % helmikuussa ja -16 % maaliskuussa). Toukokuussa 2019 Paraisten kaupungin työttömyysaste oli 4,5 % eli hyvä, kun koko maan työttömyysaste oli 8,6 %. Toukokuussa 2019 Paraisten kaupungissa oli 310 työtöntä työnhakijaa, mikä on 71 vähemmän kuin toukokuussa 2018.



Kaupungin strategia

Vuoden 2020 talousarvio ja vuosien 2021–2022 taloussuunnitelma pohjautuu kaupungin "Luova saaristo" -strategiaan. Budjetointiprosessin aikana talousarviokirjassa esitetään ja kuvaillaan toimenpiteet, joita halutaan priorisoida vuonna 2020.

VUODEN 2020 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2021–2022 TALOUSSUUNNITELMAN LAATIMISEN TALOUDELLISET EDELLYTYKSET

Vuoden 2019 talousarvio on laadittu 2,03 miljoonaa euroa alijäämäisenä. Tämän miinustuloksen lisäksi sosiaalipalveluissa ja perhepalveluissa sekä kiinteistöosastolla on suuri paine määrärahojen lisäämiselle vuonna 2019. Myös vuonna 2018 tulos oli 1,9 miljoonaa euroa miinuksella. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2021–2022 taloussuunnitelman tavoitteena on oltava joustavien ja kustannustehokkaiden ratkaisujen löytäminen niin, että voidaan laatia talousarvio, jonka tulos on tasapainossa.

Myönteiset ennusteet vuoden 2020 valtionosuuksista ja verotuloista mahdollistavat veroprosentin säilyttämisen ennallaan (19,75 %), jos kyetään pysymään erittäin kurinalaisessa talousarvion kehityksessä.

Odotetut verotulot ja valtionosuudet

Kansallisen tuloverorekisterin sähköisen järjestelmän käyttöönotto on aiheuttanut ongelmia sekä raportointiin että verotulojen maksamiseen. Vuoden 2019 verotuloille budjetoitu 68,9 miljoonan euron summa ei tule toteutumaan. Todellinen summa tulee olemaan noin 67,5 miljoonaa euroa, mikä on 1,4 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Noin 1,4 miljoonan euron summa maksetaan kaupungille vuonna 2020. Vuoden 2020 verotuloennuste osoittaa merkittävää, peräti 6,1 %:n nousua, mikä merkitsee 71,6 miljoonan euron verotuloja. Ennuste perustuu siihen, että kaupunki onnistuu saavuttamaan 15 222 asukkaan asukasluvun vuonna 2019 ja että vuonna 2019 saamatta jääneet verotulot maksetaan vuonna 2020. Vuosina 2021

ja 2022 verotulojen kehityksen ennustetaan olevan paljon pienempi kuin vuonna 2020. Vuonna 2021 odotettavissa on vain noin 500 000 euron lisäys. Ennusteen pohjana on se, että kaupunki onnistuu kääntämään negatiivisen väestönkehityksen suunnan.

Ennustetuista verotuloista 2 769 000 euroa on vuonna 2020 yhteisöveroa. Vuosien 2020–2022 ennusteessa ennakoitaan vuosittaista noin 4 %:n suuruista tulojen lisäystä yhteisöverosta.

KOMMUNALSKATTENS SKATTEGRUND						
SKATTEÅR	2017	2018	2019**	2020**	2021**	2022**
BEFOLKNING, åldersgruppsvis 31.12						
0-24 åringar.	3 890	3 795	3 770	3 745	3 718	3 698
Ändring %	-1,4	-2,4	-0,6	-0,7	-0,7	-0,5
25-64 åringar.	7 343	7 280	7 222	7 188	7 137	7 087
Ändring %	-2,1	-0,9	-0,8	-0,5	-0,7	-0,7
+65 åringar.	4 052	4 142	4 230	4 298	4 384	4 463
Ändring %	2,7	2,2	2,1	1,6	2,0	1,8
Invånarantal i slutet av året	15 285	15 217	15 222	15 231	15 239	15 249
Ändring %	-0,7	-0,4	0,0	0,1	0,1	0,1

Sammandrag						
REDOVISNINGÅR	2017	2018	2019**	2020**	2021**	2022**
Skatteslag						
Kommunalskatt	54 789	54 279	55 341	59 334	59 671	61 402
Ändring %	0,1	-0,9	2,0	7,2	0,6	2,9
Samfundsskatt	2 254	2 257	2 629	2 769	2 891	2 999
Ändring %	11,9	0,1	16,5	5,3	4,4	3,7
Fastighetsskatt	9 190	9 109	9 495	9 495	9 495	9 495
Ändring %	0,4	-0,9	4,2	0,0	0,0	0,0
SKATTEINKOMSTER	66 234	65 646	67 466	71 598	72 057	73 896
Ändring %	0,5	-0,9	2,8	6,1	0,6	2,6

Kuntaliiton 19.8.2019 päivätyn ennusteen mukaan kaupunki saisi vuonna 2020 valtionosuuksia 31 143 322 euroa. Nousu vuodesta 2019 (28 059 156 euroa) on siis peräti 11 %.

Käyttötalousarvio

Kun lähtökohtana on se, että kaupungin veroprosentti säilyy ennallaan (19,75 %), kaupungin vuoden 2020 talousarvio ei salli samanlaista kustannuskehitystä, jota ennakoitaan koko maan tasolla. Koko maan kustannuskehitys on noin 3 %, kun taas kaupungin tasapainoinen talousarvio sallii enintään 0,8 %:n lisäyksen henkilöstö- ja muihin toimintakuluihin (josta 0,68 % on henkilösivukulujen muutoksia) ja enintään 0,6 %:n lisäyksen ostopalveluihin. Nämä laskelmat perustuvat vuoden 2019 odotettuun toteumaan, ei vuodelle 2019 myönnettyyn talousarvioon. Kustannusten kasvua tasataan kehittämällä prosesseja ja käyttämällä sen myötä henkilöstöresursseja tehokkaammin sekä tehostamalla hankintoja. Kehysten lähtökohtana on, että hintojen nousu muissa kuluissa tasataan tehostamistoimenpiteillä.

Talousarviossa käytetään seuraavia sivukuluprosentteja:

Sivukulutili	Sivukulutilin nimi	Sivukulu-%	(Sivukulu-% 2019)
4100	KVTel-maksut	17,25	17,25
4111	VEL-maksut	17,25	17,25
4150	Kansaneläke- ja sairausvakuutus	1,35	0,77
4160	Työttömyysvakuutusmaksut	2,05	2,05
4170	Tapaturmavakuutusmaksut	0,7	0,455

Valtakunnallisia palkankorotussopimuksia ei tätä kirjoitettaessa ole käytettävissä. Uudet sopimukset valtakunnallisista palkankorotuksista edellyttävät tarkistuksia olemassa olevaan henkilöstökapasiteettiin.

Sairaanhoidopiiri lähtee siitä, että kaupungin ei tarvitsisi varautua kustannusten nousuun vuonna 2020, vaan pikemminkin kustannusten laskuun 1,77 %:lla.

Kommun Kunta	Bokslut Tilinpäätös 2018	Budget Talousarvio 2019	Budget Talousarvio 2020	Förändring% Muutos%
Pargas/Parainen	18 516 257	20 334 505	19 973 668	-1,77

Investoinnit

Vuoden 2020 talousarvion saaminen tasapainoon vaatii investointien erittäin tarkkaa priorisointia. Talousarvioehdotuksessa poistojen arvioidaan vastaavan suunniteltua noin 4,8 miljoonan euron investointitasoa. Suuri osa tulevien kolmen vuoden investoinneista tulee arvatenkin kytkeytymään kiinteistöosaston kiinteistöongelmiin.

Kaupunki suunnittelee rahoittavansa investoinnit suunnitelmakaudella omarahoitteisesti, ja sen tulee pitkällä aikavälillä jatkaa lainataakkansa pienentämistä.

Investointimeno on Paraisten kaupungille investointi käyttö- tai rahoitusomaisuuteen, jolla voidaan katsoa olevan vähintään viiden vuoden taloudellinen käyttöaika ja merkittävä taloudellinen arvo. Tällaiseksi merkittäväksi arvoksi määritellään vähintään 10 000 euroa.

Olemassa olevaan käyttöomaisuuteen tehtävän investoinnin on täytettävä seuraavat kriteerit: a) investoinnin on annettava kohteelle pysyvää lisäarvoa sekä b) pidennettävä kohteen käyttöaikaa. Jolleivät nämä kriteerit täyty, "meno" katsotaan käyttömenoksi. Jonkin laitteen korjaaminen on ensisijaisesti nähtävä käyttömenona. Peruskorjaus, esim. kiinteistön kulumis-, home- tai muun vaurion korjaaminen tai tiepäällysteen korjaaminen, on katsottava käyttömenoksi. Suunnittelumenot ovat käyttökustannuksia, kunhan suunnittelua ei sisällöllisesti tehdä nimenomaisesti toteutettavaa investointihanketta varten. Kaupungin investointihankkeiden aloittamisen ja suunnittelun yhteydessä syntyvät palkka- ja muut kustannukset katsotaan käyttömenoiksi.

Oleellista on, että kulloinenkin investointimeno ilmoitetaan talousarviossa erikseen. Kaikkiin investointimenoihin on liitettävä hankekuvaus, johon sisältyy perustelut, koko hankkeen kustannusarvio, rahoitustarpeet investointihankkeen toteuttamisvuosina ja mahdollinen

ulkoisen rahoitus. Kun talousarvio hyväksytään, hyväksyntä koskee kustannusarviota, investoinnin sisältöä ja rahoitusta talousarviovuonna.

Kulloinenkin vastuullinen yksikkö tai osasto laatii hankekuvauksen ja lähettää sen kaupungin talouspalveluihin. Hankekuvauksessa sisällytetään myös lopulliseen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle esitettävään talousarvioidokumenttiin. Näin tehdään materiaalin saamiseksi päätöksenteon pohjaksi ja investoinnin kirjanpidon ja kulukirjauksen helpottamiseksi.

Myyntivoittojen budjetoinnissa ja kirjaamisessa on noudatettava kirjanpitolautakunnan kuntajaoston sitovaa suositusta, mikä tarkoittaa sitä, että kukin monijäseninen toimielin budjetoi investointiosaan myyntikohteiden kirjanpitoarvon ja että myyntivoitot ja myyntitappiot kootaan yhteen ja samaan paikkaan käyttötalousarviossa. Talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa omaisuuden (tonttien, rakennusten, osakkeiden ja muun omaisuuden) myynti budjetoidaan niin, että kukin lautakunta ilmoittaa myyntikohteen nimen, kirjanpitoarvon ja arvioidun myyntihinnan.

Kirjanpidollisesti myyntikohteiden kirjanpitoarvot budjetoidaan ja kirjataan kunkin toimielimen kohdalle investointiosaan ja myyntivoitot ja -tappiot (myyntiarvon ja kirjanpitoarvon erotus) budjetoidaan ja kirjataan käyttötalousarvioon talouspalveluiden kohdalle.

Tiedot investointihankkeista kootaan vaatimusten mukaisesti hankelomakkeelle.

Käytännön ohjeet

- Prosessikuvaus, ks. liite
- Budjetointiprosessin aikataulu, ks. liite
- Talousarvion tekstiosa sekä mittarit ja suoritteet tehdään kokonaisuudessaan Targetorissa.
- Talousarvion numero-osa tehdään kokonaisuudessaan Raindancessä.
- Investointihankkeet täytetään ns. investointilomakkeille (ks. liite investointilomakkeita koskevista ohjeista).